

Asia C-323/93

Société civile agricole du Centre d'insémination de la Crespelle
vastaan
Coopérative d'élevage et d'insémination artificielle
du département de la Mayenne

(Ranskan Cour de cassationin esittämä
ennakkoratkaisupyyntö)

Nautojen keinosiemennys – Maantieteellinen monopoliasema

Tuomion tiivistelmä

1. *Kilpailu – Julkiset yritykset ja yritykset, joille jäsenvaltiot myöntävät erityis-oikeuksia tai yksinoikeuksia – Nautojen keinosiemennys – Alueellisesti rajattu monopoliasema – Määrävä asema – Kansallisista säännöksistä aiheutuva määrävän markkina-aseman väärinkäyttö – Väärinkäytön puuttuminen – Hyväksyttävyyys*
(ETY:n perustamissopimuksen 86 artikla ja 90 artiklan 1 kohta)
2. *Kilpailu – Määrävä asema – Määrävän markkina-aseman väärinkäyttö – Yritys, jolla on lakisääteinen monopoliasema – Nautojen keinosiemennys – Käyttäjien velvoittaminen vastaamaan lisäkustannuksista, joita aiheutuu siennesteen hankkimisesta muista jäsenvaltioista – Arviointiperusteet*
(ETY:n perustamissopimuksen 86 artikla)
3. *Tavaroiden vapaa liikkuvuus – Poikkeukset – Tarkoitus – Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettujen direktiivien olemassaolo – Vaikutukset*
(ETY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artikla)
4. *Tavaroiden vapaa liikkuvuus – Poikkeukset – Eläinten terveyden suojeleminen – Naudan siennesteen tuojien velvoite luovuttaa maahan tuomansa tuote*

jollekin hyväksytylle siemennesteen varastointi- ja keinosiemennysasemalle – Hyväksyttävyyys
(ETY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artikla; neuvoston direktiivit 77/504/ETY ja 87/328/ETY)

1. Perustamissopimuksen 86 artiklan ja 90 artiklan 1 kohdan määräykset eivät estä jäsenvaltiota myöntämästä hyväksytyille nautojen keinosiemennysasemille tietyjä yksinoikeuksia jollakin rajatulla alueella.

Pelkästään se, että yritykselle luodaan määräävä asema myöntämällä sille perustamissopimuksen 90 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yksinoikeus, ei sinänsä ole ristiriidassa perustamissopimuksen 86 artiklan kanssa. Jäsenvaltio rikkoo kyseisiin määräyksiin sisältyviä kieltoja vasta, jos kyseinen yritys syyllistyy määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön pelkästään käyttämällä sille myönnettyä yksinoikeutta. Tästä ei ole kysymys sellaisen kansallisen säännöksen yhteydessä, jolla mahdollistetaan ainoastaan se, että lainmukaisessa monopoliasemassa olevat hyväksytyt asemat voivat vaatia karjankasvattajilta, jotka pyytävät niitä hankkimaan siemennesteitä muilta tuotantoasemilta, maksua kyseisestä valinnastaan aiheutuvista lisäkustannuksista. Vaikka tällaisessa säännöksessä kyseisten kustannusten määrän vahvistaminen jätetään keinosiemennysasemien tehtäväksi, nämä eivät joudu kyseisen säännöksen vuoksi vaatimaan kustannuksista suhteettomia korvauksia ja siten väärinkäyttämään määräävää markkina-asemaansa.
2. Perustamissopimuksen 86 artiklaa on tulkittava siten, että sen määräykset eivät estä keinosiemennysasemia, jotka ovat saaneet yksinomaiset toimivaltuudet jollakin rajatulla alueella, velvoittamasta käyttäjiä, jotka pyytävät niitä hankkimaan siemennestettä muiden jäsenvaltioiden tuotantoasemilta, vastaamaan lisäkustannuksista sillä edellytyksellä, että kyseiset lisäkustannukset ovat tosiasiallisesti aiheutuneet keinosiemennysasemille kyseisten käyttäjien pyynnön noudattamisesta.
3. Perustamissopimuksen 36 artiklassa määrätään, että tuonnin rajoituksia koskevasta kiellosta voidaan poiketa, jos tällaiset toimenpiteet ovat perusteltuja erityisesti ihmisten tai eläinten terveyden suojelemiseksi. Perustamissopimuksen 36 artiklaan vetoaminen ei ole kuitenkaan enää perusteltua, kun perustamissopimuksen 100 artiklan mukaisesti annetuissa yhteisön direktii-

veissä säädetään eläinten ja ihmisten terveyden suojelemiseksi tarvittavien toimenpiteiden yhdenmukaistamisesta ja toteutetaan yhteisön menettelyjä niiden noudattamisen valvomiseksi. Yhdenmukaistamisen on kuitenkin oltava tyhjentävää, sillä jollei se ole sitä, jäsenvaltiot voivat perustellusti vedota terveydellisiin syihin kyseisten tavaroiden vapaan liikkuvuuden estämiseksi, kunhan yhteisön sisäisen kaupan rajoitukset ovat asianmukaisessa suhteessa tavoitteeseen, johon niillä pyritään.

4. Jos yhteisön sisäistä naudan siemennesteen kauppaa koskevia terveysvaatimuksia ei ole vielä

yhteisön tasolla täysin yhdenmukaistettu, perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan määräyksiä yhdessä tarkasteltuina samoin kuin puhdasrotuisista jalostusnaudoista annetun direktiivin 77/504/ETY 2 artiklan ja puhdasrotuisten jalostusautojen jalostustarkoituksiin hyväksymisestä annetun direktiivin 87/328/ETY 4 artiklan säännöksiä on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä sellaiselle kansalliselle säännöstölle, jossa yhteisön jäsenvaltiosta lähtöisin olevia siemennesteitä maahan tuovat taloudelliset toimijat veloitetaan toimittamaan kyseiset siemennesteet hyväksytyille keinosiemennys- tai tuotantoasemalle.